

EM 2015/7

Tillie Martinussen

30/9 2015

Forslag til finanslov 2016.

(Naalakkersuisoq for Finanser og Råstoffer)

(1. behandling)

Så står vi her igen. 2. år gang i år, med behandling af Finanslov. Denne gang for 2016.

Demokraterne håber, at vi denne gang bruger mere tid på at finde på gode løsninger for, hvordan vi får skabt vækst, får lavet brede forlig om de reformer vi alle ved skal til, og får tænkt ud af boksen med hensyn til både udgifter og indtægter – end vi gjorde sidst for 3-4 mdr. siden.

Ved hver en krone vi anvender i det offentlige budget, må vi spørge os selv; giver det mening? Er det nødvendigt? Kan vi udlicitere, privatisere, udlægge eller effektivisere?

Økonomisk Råd talte dunder i deres rapport i år, og fortalte os, at nu er det alvor. Nu skal der handles. Der har været rigeligt med gode intentioner. Men meget lidt handling. Ansvar påhviler os som er her i dag. I samarbejde med alle dem der er udenfor Inatsisartut-salen. På den anden side af ruden. Dem vi gør det for - og med.

Jeg tror en del af befolkningen føler, at politikere siger dette, uden at mene det, uden indhold og uden viden om, hvordan det skal gøres. Uanset partifarve. Jeg tror en del af befolkningen har tabt tilliden til os. Det er op til os at genvinde den. Ikke bare ved at kaste mudder på hinanden, men ved reelt at smøge ærmerne op, og se at få lagt sandheden på bordet.

Vi har ikke nok. Så langt fra. Så enkelt og smertefuldt kan det siges.

Vi fra Demokraterne, véd at skattestigninger har været på bordet – det giver ingen mening for os. Det hjælper hverken på, at effektivisere, omlægge de eksisterende strukturer som bl.a.

Økonomisk Råd peger på, eller stimulerer vækst. Vi er nødt til at lave spareøvelsen igen, skattestigninger er ikke svaret.

Vi må sætte tæring efter næring.

Vi kan spare endnu mere selv - i Selvstyret - uden at slække på kvaliteten. Bl.a. ved at omlægge vores struktur til en mindre og mere tilpasset model i det offentlige apparat, som er alt, alt for stort til landets størrelse. Det kan man gøre ved at omlægge en del af opgaverne i det offentlige til den private sektor, simpelthen at sende offentlige opgaver i udbud vi ikke løser godt nok inden for egne rækker. Vi skal også have kigget på alle vore udgifter, f.eks. vore lokaler på mondæne adresser i Danmark.

Helt overordnet set, mener vi at man bør nedsætte alle ikke-lovbundne konti med 2 procent - den såkaldte grønthøstermodel - og dermed sikre en langvarig effektiviseringsproces, på en skånsom måde. Prioriteringen kan foretages inden for egne rækker, men der spares ligeligt for alle.

For spares det skal der.

Besparelser er nødvendige, men man kan ikke kun spare sig ud af denne type krise. Vi er også nødt til at stimulere vækst. Demokratesne mener bl.a. at vi skal have lempet på selskabsskatten, og have forbedret afskrivningsreglerne, så de forringelser der trådte i kraft i januar 2013 rulles tilbage.

Vi tror det øgede afkast for virksomhederne reinvesteres, og anvendes i virksomheden, og det stimulerer vækst, og skaber flere arbejdspladser. Det kan også betyde at nogen af de mindre virksomheder i landet kan overleve.

Desuden ønsker vi fortsat at Naalakkersuisut vil nedsætte en privatiseringskommission, der skal foretage en gennemgribende analyse af de selvstyrejede og de nettostyrede selskaber med henblik på at komme med anbefalinger til, hvilke af selskaberne man med fordel kan privatisere.

Demokratesne konstaterer endnu en gang, at man i Finanslovsforslaget vælger at tage 1,6 millioner kroner fra Visit Greenland (Udvikling af kunsthåndværk og oplevelsesindustri). Disse penge bliver lagt over i en ny konto under Erhvervsdepartementet, der har nummer 64.10.27 og

hedder Erhvervsudviklings- og markedsføringsprojekter.

Denne konto er i alt på 8 millioner kroner. Demokratesne forlanger som minimum, at de 1,6 millioner kroner bliver tilbageført til den oprindelige konto og sådan så Visit Greenland har fuld råderet over pengene.

Herudover finder vi det betænkeligt, at Naalakkersuisut vælger at gøre den offentlige sektor større ved at tilføre føromtalte nye konto under Erhvervsdepartementet 4 millioner nye kroner. Disse penge bør spares, kontoen bør nedlægges og øvrige konti, der har betalt til konto 64.10.27 bør have pengene ført tilbage.

Ud over den økonomiske krise vi befinder os i, så står Grønland i dag også i andre problemer. Som måske afføder en del af den krise vi står i. Der findes børn der mangler beskyttelse mod seksuelt misbrug, vanrøgt og omsorgssvigt. Hvad koster det os som samfund? Giver det mening? Vi har én af de højeste selvmordsrater i verden. Hvad koster det os som samfund? Giver det mening? Al den smerte der ligger udenfor vore døre, som vi ikke med det nuværende system kan løfte, bære med, hjælpe med. Giver det mening?

I dén kontekst tænker vi Landskassen, den er nødt til at blive sund, ikke blot ved hurtige hovsolutionsninger, men ved et langt sejt træk, så vi ikke river den hjælp væk som der er behov for i samfundet. Det sker ikke ved at belaste og beskatte, men ved at spare og tænke nyt.

Demokratesne mener, det er tid til at tænke i, hvordan vi skaber vækst, en større privat sektor, hvad der får børn og unge igennem uddannelsessystemet, hvordan vi sætter ind så tidligt som muligt for at hjælpe, hvordan vi fordeler ydelserne, så offentlige ydelser går til de der virkelig har brug for det, dem der smerter uden mulighed for selvhjælp.

Vi har bragende brug for reformer; altså nytænkning af vore eksisterende systemer. Det stiller i langt højere grad krav til os som politikere, om, at tage beslutninger, populære eller ej, som sikrer fremtiden for Landskassen, og dermed for vores land. Hvor meget vi end ønsker det anderledes, er vor uddannelsesgrad i befolkningen stadig på blot 36-37 pct., vi har mange i

befolkningen med tunge problemer de behøver hjælp til, vi får flere ældre og alle de andre udfordringer vi véd vi står overfor.

Vi kan ikke løse dem selv.

Vi skal have kommunerne som medspillere, vi skal have fagfolk som medspillere og vi skal finde de holistiske briller frem, når vi ser på landskassen. Den er nødt til at hænge sammen, og vi er nødt til at finde nye indtægter. Vi skal have udviklet en flerstrengt økonomi.

Det er ikke en let øvelse vi står overfor, der skal både investeres i vækstmuligheder, der skal skæres i velfærden, og tages beslutninger der rækker mange år frem i tiden. Det er med tungen lige i munden vi må se nøgternt på vore muligheder og håb. Uden skel til partifarver.

Vort håb er naturligvis at pengene så vidt muligt ikke spares på ”de varme hænder”, altså dem der udfører borgerservicen, men i stedet søges skåret i det offentlige administrative lag. Det kan være der er stillinger der ikke skal genopslås, arbejdsgrupper der må udskydes, chefstillinger der må nedlægges, eller arbejdsgange der skal effektiviseres eller omlægges, så opgaver lægges i udbud på det private arbejdsmarked.

Vi er nødt til at stramme ind og stramme op. Det er dagens virkelighed i Grønland. Det siger Økonomisk Råd, det siger Grønlands Erhverv, det siger alle. Det er op til os at følge op på dette – at være os vort ansvar bevidst.

Det mener Demokraterne giver mening.

Med disse ord, henviser vi forslaget til Finansudvalgets velvillige behandling inden 2. behandlingen.